

Експертиза наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів

Завдання та можливості експертизи: встановлення факту належності речовини до наркотичних засобів психотропних речовин, прекурсорів); виявлення на предметі-носії слідів наркотичних засобів (психотропних речовин, прекурсорів); встановлення можливості застосування наданих на дослідження речовин для виготовлення наркотичних засобів (психотропних речовин); встановлення спільного джерела походження наданих на дослідження наркотичних засобів (психотропних речовин, прекурсорів); встановлення можливого виготовлення (здійснення синтезу) наркотичних засобів або психотропних речовин згідно опису або виявлених рецептур.

Орієнтовний перелік питань, що вирішує експертиза наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів:

За вилученими речовинами:

1. Чи є надана на дослідження речовина (рідина) наркотичним засобом (психотропною речовиною, прекурсором)?
2. Якщо так, то яким (якою) саме?
3. Чи є на предметі-носії наркотичний засіб (психотропна речовина)?
4. Яка маса наркотичного засобу (психотропної речовини, прекурсору) (Для речовин рослинного походження: «яка маса наркотичного засобу в перерахунку на суху речовину?»)?

ВАЖЛИВО!!! При дослідженні визначається маса наркотичного засобу, яка виражається в грамах. Вага наркотичного засобу визначається в ньютонгах. *Поняття маса і вага абсолютно різні.*

Якщо вилучаються рослини маку чи коноплі за фактом незаконного посіву, то питання формулюється наступним чином:

1. Чи є надані на дослідження зразки рослин, рослинами маку снодійного (або рослинами коноплі)?
2. Чи містять надані на дослідження зразки рослин наркотичні чи психоактивні компоненти?

При направленні на експертизу речового доказу необхідно провести його пакування – *речовий доказ повинен бути упакований та опечатаний печаткою органу, який призначив експертизу, незалежно від його маси чи лінійних розмірів.*

Зразки проб для дослідження відбираються з різних упаковок, які відрізняються будь-чим одна від одної (колір, подрібненість, вологість, запах тощо). У випадках, якщо зразки мають однорідний стан, вилучення проводять таким чином: при кількості упаковок менше 10 на аналіз беруться всі зразки; від 10 до 100 - відбираються 10; при 100 і більше - відбирається кількість, яка дорівнює квадратному кореню із загальної кількості.

Вилучення проб сипучих чи в'язких матеріалів проводять методом конверта з верхнього, середнього та нижнього шарів. При вилученні проб

рідин їх спочатку перемішують, потім відбирають в пляшки чи флакони. На дослідження відбирають здебільшого 10–20 грам речовини. При направленні об'єктів дослідження на експертизу, їх необхідно правильно упаковувати, оскільки дуже часто від цього залежить результат дослідження. Рідини, що направляють на аналіз, необхідно герметично закупорювати.

Важливо: При наявності невидимих слідів на предметах-носіях не ставити питання про кількість. Не направляти на дослідження окремо вилучені голки від шприців! Для запобігання травмування чи зараження окремо виявлені голки від шприців направляються на утилізацію.

ВАЖЛИВО!!! Не висушені частини рослин та рослини, які вилучаються, повинні бути упаковані в паперові конверти (коробки) (ні в якому разі не використовувати при упаковці свіжих рослинних об'єктів поліетиленову або пластикову упаковку: речовини в такій упаковці можуть прогнати). Тверду речовину вміщують в склянки та пластикові ємкості чи акуратно загортають в папір, таким чином, щоб речовина не просипалася. Рослини, які вилучаються з посівів відбираються по 2 рослини зі східної, західної, південної та північної сторони посіву та 2 рослини з центру. Всі упаковки повинні мати пояснювальні написи та печатку. При направленні на дослідження будь-яких наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів необхідно враховувати їх специфічні особливості, в тому числі можливості зміни складу при зберіганні.

ВАЖЛИВО!!! Не упаковані, упаковані неналежним чином речові докази на експертизу не приймаються, в т. ч і рослини за фактом незаконного посіву.

Якщо за характером дослідження зберегти об'єкт неможливо, на його пошкодження або знищення повинна бути отримана письмова згода органу чи особи, які призначили експертизу, окрім випадків, коли таке знищення або пошкодження передбачене загальноприйнятими методиками досліджень (відстріл та знешкодження боєприпасів та вибухових пристроїв, розрізання пломб та замків, вилучення проб фарб, паливо-мастильних матеріалів та спиртовмісних речовин тощо). Якщо має місце пошкодження або знищення об'єкта в процесі дослідження, до висновку експерта вноситься відповідний запис.

В поняття «пошкодження» входить будь-яке використання речового доказу або видозміна речового доказу чи об'єкта дослідження. Таким чином, при виконанні досліджень, в ході яких витрачається частина речового доказу або є факт його видозміни, повинен бути дозвіл на часткове пошкодження речового доказу. Це насамперед стосується досліджень та експертиз зі злочинів відносно незаконного обігу наркотичних засобів. У постанові про призначення експертизи чи у відношенні на проведення дослідження **обов'язково** слід зазначати: «проти часткового або повного знищення об'єкта дослідження згідно методики, якою передбачене таке дослідження, не заперечую».

УВАГА!!! Якщо особа, яка призначає експертизу, відчуває труднощі у

визначенні даних, про які треба повідомити експерта, або у формулюванні питань, їй слід проконсультуватись з експертом (спеціалістом). При призначенні «нестандартних» експертиз (по обладнанню, хіміко-технологічні і т.д.) обов'язково слід проконсультуватися з експертом (спеціалістом) про матеріали, які необхідно надати на експертизу та перелік питань, які може вирішити експертиза.

Перед призначенням експертизи або дослідження безкоштовно проконсультуйтеся з експертом за напрямком експертизи матеріалів, речовин і виробів за телефоном (0312) 66-40-32 або на електронну адресу: zak.ndekc@gmail.com

